

A base de

El Diccionari Fabra, que dedica tota una columna a les diverses aplicacions que pot tenir el substantiu base no recull una locució prepositiva formada amb aquest mot, avui molt usual: a base de. Sembla enraonat, però, d'admetre aquesta locució, tant més que ja figura a la Gran Enciclopèdia, il·lustrada amb els exemples següents: Una metzina a base d'arsènic i Un àpat a base de peix.

Amb tot, es podria assenyalar que l'ús que avui es fa d'aquesta locució és netament abusiu i que tendeix a desplaçar sistemàticament unes altres locucions tan genuïnes com a còpia de, a cop de i a força de. Segons la GEC a base de vol dir «prenent com a fonament» i a còpia de significa, segons el Fabra, «emprant insistentment, llargament, un mitjà», definició anàloga a les que proposa per a les altres locucions a cop de i a força de. Es tracta, doncs, de tres locucions a què escau de recórrer quan cal expressar aquesta idea d'insistència, d'abundor o repetició, idees que no denota a base de. Quan diem Ho va aconseguir a còpia de diners, a cop d'amenaques, a força d'insistir-hi no volem indicar que aquests mitjans foren els fonamentals sinó que fou amb la seva insistència o amb la seva abundor que hom va aconseguir el que es proposava. Podriem, certament, trobar exemples dubtosos, en què fos qüestió d'idees intermèdies, i en què, per tant, fos lògica la vacil·lació entre a base de i a còpia de etc., i fins i tot en què es pogués concloure que tant hi convenia la primera com una de les altres. Però això no hauria de privar, abans d'optar, en qualsevol cas, per a base de de considerar si a còpia de a cop de o a força de no hi resultarien més adequades.

Una altra locució formada amb el nom base —podriem dir, a base de base— que ha fet insòlita fortuna és «en base a». Es tracta, però, d'una mera manifestació del llenguatge mimètic que cal no prendre en consideració. Per a la relació que vol expressar disposem de tota una sèrie de formes prepositives com segons en virtut de, d'acord amb i de conformitat amb a les quals podem sfergir totes les possibilitats que ofereix el verb basar.

Albert Jané